

Dodatak o trgovanju br. 4

Pravila za kliring i namiru

HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o.

1. UVOD

- 1.1.** Ova Pravila za kliring i namiru primjenjuju se na Kliring i Namiru Transakcija na CROPEX-ovim tržištima.
- 1.2.** Kliring provodi CROPEX ulaskom u Transakciju između Članova kao središnja Ugovorna strana i registracijom Transakcije u CROPEX-ovom sistemu. Kliring podliježe Naknadama za trgovanje koje su predviđene Iznosom naknada.

2. PREDUVJETI ZA KLIRING

2.1. Kategorije članstva zahtjevi

- 2.1.1. Samo pravne osobe na temelju Primjenjivih propisa mogu podnijeti zahtjev za članstvo. CROPEX može na temelju posebnih okolnosti i prema vlastitom nahođenju odstupiti od ovog zahtjeva.
- 2.1.2. Potencijalni član mora na zahtjev CROPEX-a podnijeti dokaze da ima sva Potrebna ovlaštenja za svoje članstvo.

2.2. Prihvatljivost ugovorne strane

- 2.2.1. Samo Članovi mogu biti Ugovorne strane s CROPEX-om u Klirinškim transakcijama i samo na CROPEX-ovim tržištima na kojima Član sudjeluje. Kako bi bio prihvatljiv kao Ugovorna strana u Klirinškim transakcijama na bilo kojem CROPEX-ovom tržištu, Član je već morao u trenutku kada se registrira svaka Klirinška transakcija:

- a. sklopiti valjani Ugovor o samoizdavanju računa;
- b. imenovati Osobu odgovornu za kliring;
- c. dobiti jedan ili više Portfelja za trgovanje od CROPEX-a;
- d. platiti Osiguranje u novcu na Depozitni račun pripisan tom Članu ili dostaviti Bankarsku garanciju te ispuniti sve postojeće Zahtjeve za sredstvom osiguranja; i
- e. imati pristup Kliringu ili Kliring platformi koji nije obustavljen ili ukinut u skladu s Pravilima trgovanja ili Ugovorom o članstvu.

- 2.2.2. Članovi moraju u svakom trenutku, i neposredno nakon zahtjeva CROPEX-a, moći dokazati da ispunjavaju uvjete ovog članka 2.2.

2.3. Trajne obveze Članova na pružanje informacija

- 2.3.1. CROPEX je ovlašten u svakom trenutku zatražiti i ishoditi kreditne informacije o Članu te na drugi način pratiti financijski položaj i stanje Člana, razinu sposobnosti i ostale faktore koji su (prema mišljenju CROPEX-a) relevantni za financijski i pravni položaj Člana, uključujući postojanje Potrebnih ovlaštenja. Svaki Član pristaje odmah po zahtjevu CROPEX-a pružiti tražene informacije i dokumente te zatražiti od bilo kojeg trećeg subjekta koji raspolaže traženim informacijama i dokumentima u ime Člana da učini takve informacije ili dokumente dostupnima CROPEX-u.
- 2.3.2. CROPEX je ovlašten zatražiti i ishoditi navedene informacije i dokumente (ukoliko su dostupni) od banke Člana ili drugih izvora koje CROPEX smatra prikladnima, neovisno o obvezi čuvanja povjerljivosti podataka koju takav treći subjekt kojem se CROPEX obratio ima u pogledu traženih podataka. Član će odmah osloboditi takvog trećeg subjekta od bilo kakve obveze koju takav subjekt ima prema Članu u pogledu čuvanja povjerljivosti podataka u odnosu na CROPEX, ako je to potrebno da bi tražene informacije bile pružene CROPEX-u.
- 2.3.3. Član je dužan pisanim putem obavijestiti CROPEX odmah čim Član postane svjestan ili smatra da je vjerojatno da će u odnosu na njega nastupiti bilo koji od sljedećih događaja:
 - a. Kršenje obveza ili Teško kršenje obveza sukladno Pravilima trgovanja ili Ugovoru o članstvu ili disciplinski, kazneni ili regulatorni postupak u odnosu na Trgovanje ili

Kliring koji uključuje Člana ili njegovu upravu ili zaposlenike koji su uključeni u Kliring s CROPEX-om;

b. bilo koje drugo pitanje koje se na njega odnosi, a u odnosu na koje Član, nastupajući u dobroj vjeri, razumno očekuje da će interesirati CROPEX u odnosu na Kliring i njegov položaj kao Člana.

3. STRUKTURA RAČUNA

3.1. Portfelj trgovanja

3.1.1. Svakom Članu je dodijeljen Portfelj(i) trgovanja za svako od CROPEX-ovih tržišta na kojem Član sudjeluje, u skladu s Ugovorom o članstvu i Pravilima trgovanja.

3.2. Gotovinski računi

3.2.1. CROPEX će otvoriti i upravljati sljedećim transakcijskim računima:

- a. Računom za namiru; i
- b. Depozitnim računima.

3.2.2. CROPEX otvara račune u skladu s Pravilima trgovanja. Član je odgovoran za sve tražbine i dugovanja bilo koje treće osobe prema CROPEX-u koje su povezane sa Depozitnim računom pripisanim predmetnom Članu. Svaki Depozitni račun će se automatski teretiti za sve troškove i primjenjive naknade koje proizlaze iz otvaranja, održavanja i upravljanja predmetnim Depozitnim računima te će se na taj način umanjiti iznos Osiguranja u novcu deponiran na predmetnom Depozitnom računu.

3.2.3. CROPEX može predvidjeti detaljnije postupke za utvrđivanje vrsta računa i načina upravljanja računima za provedbu zadataka Kliringa i Namire.

3.2.4. Član je dužan izvršiti svoje obveze koje proizlaze iz Klirinških transakcija na način da uplati odgovarajuću Naknadu za trgovanje te odgovarajući iznos cijene kupljenih Proizvoda na Račun za namiru.

3.2.5. Iznos novca na Depozitnom računu otvorenom za pojedinog Člana CROPEX može koristiti za plaćanje obveze Člana prema CROPEX-u koje proizlaze iz Članovog članstva, Transakcija, Trgovanja na bilo kojem CROPEX-ovom tržištu ili bilo kojih drugih ugovornih ili izvan ugovornih obveza povezanih sa Članovim članstvom i njegovim aktivnostima na bilo kojem CROPEX-ovom tržištu, u skladu s Pravilima trgovanja.

3.2.6. Ako Član ne ispuni svoje financijske obveze na vrijeme, CROPEX će obračunati Zatezne kamate na neplaćene dospjele iznose. Kamata se obračunava od datuma dospelosti plaćanja do datuma podmirenja duga.

3.3. Račun za namiru

3.3.1. CROPEX provodi Namiru preko Računa za namiru koji je otvoren kod Banke za namiru.

3.3.2. Banka za namiru vodi, a CROPEX upravlja Računom za namiru. Klirinške transakcije se namiruju prijebojem ili plaćanjem na ili s Računa za namiru; na način da Član koji kupuje Proizvod(e) u Transakciji plaća primjenjivi iznos cijene Proizvoda i primjenjive Naknade za trgovanje na Račun za namiru, te da CROPEX potom proslijeđuje primjenjiv iznos cijene Proizvoda Članu koji u odgovarajućoj Transakciji prodaje taj Proizvod, umanjeno za primjenjive Naknade za trgovanje Člana koji prodaje Proizvod.

3.4. Depozitni račun

3.4.1. Osiguranje u novcu čuva se na Depozitnom računu u Banci za namiru. Osiguranje u novcu je založeno u korist CROPEX-a za Članove obveze u skladu s Ugovorom o članstvu i Pravilima trgovanja. Osiguranje u novcu je založeno od trenutka predaje CROPEX-u (tj. od kad je iznos novca položen na Depozitni račun), bez potrebe za daljnjim radnjama ili formalnostima. Bilo kakve kamate ili drugi plodovi ili koristi, neovisno o svojoj prirodi, koje su primljene za Osiguranje u novcu koje je položeno na

Depozitni račun (npr. kamate koje na Depozitni račun za Osiguranje u novcu plaća Banka za namiru) će automatski postati založeno Sredstvo osiguranja i neće biti automatski prebijeno sa CROPEX-ovim zahtjevima prema Članu kojem je pripisan predmetni Depozitni račun.

- 3.4.2. CROPEX će upravljati Osiguranjem u novcu za svakog Člana na zasebnom Depozitnom računu.
- 3.4.3. Član nije ovlašten raspolagati novčanim sredstvima na Depozitnom računu.
- 3.4.4. CROPEX novčana sredstva na Depozitnom računu koristi za plaćanje svih dospjelih obveza Člana u skladu s ovim Pravilima za kliring i namiru, Ugovorom o članstvu, primjenjivom Ugovoru o izravnom terećenju Depozitnog računa i ostalim Pravilima trgovanja. Radi izbjegavanja dvojbe, ako je Član sukladno članku 4.2.3. ovih Pravila odabrao mjesečno izdavanje računa/samoizdanih računa, ovlaštenje dano CROPEX-u Ugovorom o izravnom terećenju Depozitnog računa na prijenos dugovanog iznosa naznačenog u računu s Depozitnog računa Člana na Račun za namiru uključuje također i ovlaštenje za prijenos dugovanih iznosa temeljem izvještaja o namiri.
- 3.4.5. CROPEX će Članu vratiti ostatak Osiguranja u novcu u slučaju raskida Ugovora o članstvu, ako nakon podmirenja svih obveza koje Član ima prema CROPEX-u, ostane raspoloživih sredstava Osiguranja u novcu.

4. KLIRINŠKI POSTUPCI

4.1. Transakcije zaključene na CROPEX-ovim tržištima

- 4.1.1. Transakcije zaključene na bilo kojem CROPEX-ovom tržištu automatski i obvezno podliježu Kliringu u skladu s primjenjivim Pravilima trgovanja.
- 4.1.2. Svaka Transakcija na bilo kojem CROPEX-ovom tržištu, a koja se smatra zaključenom u ime i u korist Člana koji je zaključio Transakciju, podnosi se za registraciju, fakturiranje, prijeboj i namiru u Sustavu za kliring.
- 4.1.3. Članovi su dužni isporučiti ili preuzeti Količinu isporuke. CROPEX nema nikakvih obveza ili odgovornosti u pogledu isporuke i preuzimanja Količine isporuke. Neisporuka ili nepreuzimanje rješavaju se u skladu s Primjenjivim propisima Zone trgovanja na koju se Transakcija odnosi, bez odgovornosti CROPEX-a.
- 4.1.4. Namira se zasniva samo na Transakcijama koje su zabilježene u Sustavu za kliring CROPEX-a i ne odražava neisporuku ili nepreuzimanje.
- 4.1.5. Kupnja ili prodaja električne energije po negativnoj cijeni, za potrebe obračuna i izdavanja računa, smatra se pružanjem usluge u skladu s primjenjivim poreznim propisima.

Prodaja električne energije po negativnoj cijeni, odnosno Transakcija u kojoj Član prodaje električnu energiju CROPEX-u, smatra se pružanjem usluge od strane CROPEX-a Članu.

Kupnja električne energije po negativnoj cijeni, odnosno Transakcija u kojoj Član kupuje električnu energiju od CROPEX-a, smatra se pružanjem usluge od strane Člana CROPEX-u.

Slijedom navedenog, u slučaju Transakcija po negativnim cijenama primjenjuje se sljedeće:

- a) Prodaja električne energije Člana CROPEX-u po negativnoj cijeni smatra se pružanjem usluge od CROPEX-a Članu, pri čemu CROPEX izdaje Članu račun za uslugu preuzimanja viška električne energije; i
- b) Kupnja električne energije Člana od CROPEX-a po negativnoj cijeni smatra se pružanjem usluge Člana CROPEX-u, pri čemu CROPEX izdaje u ime i za račun Člana samoizdani račun za uslugu preuzimanja viška električne energije.

4.2. Namira

- 4.2.1. CROPEX će Članu osigurati informacije o Depozitnom računu tog Člana, uključujući informacije o Namiri i Sredstvima osiguranja.
- 4.2.2. CROPEX na temelju zaključenih Transakcija na CROPEX-ovim tržištima Članu odvojeno izdaje račune i/ili samoizdane račune. Odvojeni računi i/ili samoizdani računi izdaju se istom Članu za Trgovanje na svakom CROPEX-ovom tržištu na kojem Član sudjeluje. Osim toga, CROPEX Članovima obračunava i Volumnu naknadu za trgovanje te Volumnu naknadu za kliring, navedene u Iznosima naknada. CROPEX račune i samoizdane račune Članu šalje u pismenom obliku elektroničkom poštom na adresu koja je navedena u Ugovoru o članstvu. Članovi su dužni sklopiti Ugovor o samoizdavanju računa u bitnome u formi u kojoj je obrazac ugovora sadržan u Ugovoru o trgovanju br. 2 u istom trenutku kada sklapaju Ugovor o članstvu ili neposredno nakon tog trenutka.
- 4.2.3. Računi i samoizdani računi se izdaju na dnevnoj ili mjesečnoj razini, prema odabiru Člana. Pisani zahtjev za promjenu načina izdavanja računa i samoizdanih računa Član može dostaviti CROPEX-u najkasnije 10 (deset) dana prije početka kalendarskog mjeseca od kojeg će promjena biti na snazi. Ako CROPEX ne zaprimi nikakav zahtjev Člana, smatra se da je član odabrao izdavanje računa i samoizdanih računa na dnevnoj razini.
- 4.2.4. Ako Član odabere izdavanje računa i samoizdanih računa na mjesečnoj razini, CROPEX će na dnevnoj razini dostavljati Članu izvještaj o namiri u kojem će biti naznačena financijska obveza za Trgovanje na svakom CROPEX-ovom tržištu na kojem Član sudjeluje, sukladno članku 4.2.2. ovih Pravila (dalje kao: **izvještaj o namiri**). CROPEX Članu šalje izvještaj o namiri u pismenom obliku elektroničkom poštom na adresu za dostavu računa koja je navedena u Ugovoru o članstvu.
- 4.2.5. Račun dospijeva na prvi Radni dan banke nakon Dana izdavanja računa. Član je dužan uplatiti iznos iz računa na Račun za namiru najkasnije do 11:00 CET na dan dospijeća, u odgovarajućoj valuti plaćanja.
- 4.2.6. Samoizdani račun dospijeva drugi dan nakon dana izdavanja samoizdanog računa, ukoliko je taj dan Radni dan banke. Ukoliko taj dan nije Radni dan banke, Samoizdani račun dospijeva prvi sljedeći Radni dan banke. CROPEX je dužan uplatiti iznos iz samoizdanog računa na bankovni račun Člana najkasnije do kraja dana dospijeća, u odgovarajućoj valuti plaćanja.
- 4.2.7. Obveza iz izvještaja o namiri dospijeva:
- a) ako je Član Neto dužnik: dospijeva na prvi Radni dan banke nakon Dana izdavanja izvještaja o namiri. Član je dužan uplatiti dugovani iznos na Račun za namiru najkasnije do 11:00 CET na dan dospijeća, u odgovarajućoj valuti plaćanja
- b) ako je Član Neto vjerovnik: dospijeva drugi dan nakon dana izdavanja izvještaja o namiri, ukoliko je taj dan Radni dan banke. Ukoliko taj dan nije Radni dan banke, tada obveza dospijeva prvi sljedeći Radni dan banke. CROPEX je dužan uplatiti dugovani iznos na bankovni račun Člana najkasnije do kraja dana dospijeća, u odgovarajućoj valuti plaćanja.
- 4.2.8. U slučaju da Član i CROPEX imaju međusobne novčane tražbine (tražbinu i protutražbinu) temeljem Transakcija provedenih na pojedinom ili svakom CROPEX-ovom tržištu (primjerice ali ne ograničeno na slučaj kada je Član na isti Dan trgovanja bio kupac i prodavatelj Proizvoda), CROPEX će izjaviti prijeboj međusobnih tražbina i dostaviti izjavu o prijeboju Članu na isti način na koji dostavlja račune i samoizdane račune, odnosno izvještaj o namiri, neovisno proizlaze li tražbine iz Transakcija zaključenih na istom ili različitim CROPEX-ovim tržištima te u istoj ili različitim Zonama trgovanja. Takav prijeboj bit će valjan neovisno o tome kada su i da li su predmetne međusobne tražbine dospjele ili nisu.
- 4.2.6. Cijene Trgovanja se naznačuju i uparaju u EUR. Namira se za sve Članove provodi u EUR.

4.3. Zahtjevi vezani uz dostavu Sredstava osiguranja

- 4.3.1. Svaki Član mora o vlastitom trošku pribaviti i održavati Sredstva osiguranja u skladu s Pravilima trgovanja i ovim Pravilima za kliring i namiru te osigurati da vrijednost Sredstava osiguranja u svakom trenutku bude u skladu s uvjetima Zahtjeva za sredstvom osiguranja.
- 4.3.2. CROPEX može prihvatiti Sredstvo osiguranja u jednom od sljedećih oblika ili kao njihovu kombinaciju:
- a. Novčana sredstva položena na Depozitnom računu na kojima se u korist CROPEX-a osniva založno pravo,
 - b. Bankarska garancija koju odobrava CROPEX.
- 4.3.3. Sredstva osiguranja koja su Članovi deponirali koriste se kao osiguranje za sve obveze Člana prema CROPEX-u koje proizlaze iz aktivnosti Člana na pojedinom ili svakom CROPEX-ovom tržištu i iz njegova članstva. Sredstva osiguranja se ne drže odvojeno za sudjelovanje na svakom od CROPEX-ovih tržišta. Sredstvom osiguranja su osigurane sve ugovorne i neugovorne obveze koje mogu nastati za Članove prema CROPEX-u, uključujući ali ne ograničeno na obvezu plaćanja: dospjele cijene za Proizvode, Naknade za trgovanje, Zatezne kamate koja se primjenjuje na novčane obveze, kao i na obeštećenje koje je dugovano CROPEX-u, uključujući ono što proizlazi iz štete ili izdataka koji su nastali za CROPEX uslijed potraživanja trećih, PDV-a, carinskih ili prekograničnih pristojbi. Najviši iznos tražbina osiguranih založnim pravom na Osiguranju u novcu je zbroj iznosa položenog Sredstva osiguranja (uključujući iznos kamate ili drugih plodova ili koristi primljenih za položeno Osiguranje u novcu u skladu s gornjim člankom 3.4.1.) i iznosa nepodmirenih Zahtjeva za sredstvom osiguranja, u svakom pojedinom trenutku.
- 4.3.4. Ako Član prema mišljenju i slobodnoj procjeni CROPEX-a nema dostatne novčane depozite ili ima nedostatna ostala Sredstva osiguranja, Član mora deponirati dodatna Sredstva osiguranja u obliku, na način i u trenutku koji odredi CROPEX.
- 4.3.5. CROPEX će zatražiti od Člana da deponira minimalna Sredstva osiguranja. Sredstva osiguranja moraju biti deponirana u obliku novčanog depozita ili bezuvjetne Bankarske garancije plative na prvi poziv bez prigovora, sukladno Pravilima za kliring i namiru i Pravilima trgovanja.
- 4.3.6. Sve troškove koji proizlaze iz unovčavanja Sredstava osiguranja snosi Član koji je položio Sredstvo osiguranja koje je unovčeno.
- 4.3.7. Prema vlastitoj procjeni te uz obrazloženje razloga, CROPEX ima pravo promijeniti stupanj potrebnog Sredstva osiguranja ili zatražiti dodatna Sredstva osiguranja od Člana, ili suprotno tome zatražiti manji iznos Sredstava osiguranja ili vratiti dio Sredstava osiguranja koji su već deponirani. Sredstva osiguranja koja su potrebna na temelju ovog članka Pravila deponiraju se na zahtjev i u obliku koji odredi CROPEX.
- 4.3.8. Član može predati pismeni zahtjev CROPEX-u, uredno potpisan od strane ovlaštenog predstavnika Člana, kojim traži vraćanje Sredstava osiguranja.
- 4.3.9. Zahtjev za vraćanjem Sredstava osiguranja ne smije premašiti potrebna Sredstva osiguranja Člana umanjena za tekuće financijske obveze odnosno Člana prema CROPEX-u.
- 4.3.10. Ako zahtjev za vraćanjem Sredstava osiguranja iz gornjeg članka 4.3.9. premašuje potrebna Sredstva osiguranja Člana, CROPEX će odbiti podneseni zahtjev.
- 4.3.11. CROPEX traži minimalna Sredstva osiguranja od svih Članova. Minimalni Zahtjev za sredstvom osiguranja može biti korigiran prema procjeni CROPEX-a. Zahtijevana Sredstva osiguranja moraju biti osigurana prije početka Trgovanja. Zahtjev za Sredstvom osiguranja će biti određen pojedinačno za svakog Člana.
- 4.3.12. CROPEX može, između ostalog, odrediti Zahtjeve za sredstvom osiguranja za nove Članove na temelju predviđenih budućih neto kupnji.
- 4.3.13. Iznos Sredstva osiguranja kojeg je Član obavezan dostaviti CROPEX-u, CROPEX izračunava dnevno za svaki Dan namire, i jednak je najvećem iznosu dnevne izloženosti u zadnjih 30 dana. Dnevna izloženost Člana se izračunava kako slijedi:

$$(Dnevna\ neto\ pozicija * Parametar\ rizika) * Dnevni\ faktor$$

Gdje su:

'Dnevna neto pozicija' – predstavlja zbroj količina energije iz Transakcija (izraženih u MWh) između CROPEX-a i člana na dan obračuna D unutar određene Zone trgovanja, koji obuhvaća Transakcije na Dan unaprijed tržištu s danom isporuke D+1, Unutardnevnom kontinuiranom tržištu s danom isporuke D-1 te Unutardnevnom dražbenom tržištu s danom isporuke D.

'Parametar rizika' - multiplikator parametra rizika kojeg određuje CROPEX za svaku Zonu trgovanja, a predstavlja procjenu spot cijene utvrđenu na temelju modeliranja i analize povijesnih cijena.

'Dnevni faktor' - multiplikator koji predstavlja određeni broj dana pokrivenosti koji se primjenjuje za izračun dnevnog kolaterala.

Parametar rizika i Dnevni faktor određuje CROPEX i o tome obavještava članove.

- 4.3.14. Za svaku promjenu primjenjivog Parametra rizika ili Dnevnog faktora CROPEX će dostaviti Članovima obavijest najmanje dva dana unaprijed.
- 4.3.15. Zahtjev za sredstvom osiguranja izražava se u EUR.
- 4.3.16. CROPEX može prema vlastitoj procjeni korigirati Zahtjev za sredstvom osiguranja u slučaju promjene Trgovanja Članova ili u slučaju posebnih okolnosti.
- 4.3.17. CROPEX će dostavljati Članovima Zahtjeve za sredstvima osiguranja kroz izvještaje u Kliring platformi. Članovi su obvezni dostaviti CROPEX-u Sredstva osiguranja, sukladno Zahtjevima za sredstvima osiguranja, najkasnije do 11:00 CET sljedećeg Dana namire.
- 4.3.18. CROPEX zadržava pravo u svakom trenutku zatražiti izvanredno Osiguranje u novcu od Člana uslijed ocjene rizika koja se provodi tijekom Dana trgovanja.
- 4.3.19. Izvanredna Sredstva osiguranja moraju biti realizirana odmah u odgovarajućoj valuti na Depozitni račun odnosno Člana.
- 4.3.20. CROPEX može također prema vlastitoj procjeni primijeniti neki drugi postupak izračuna rizika koji CROPEX smatra prikladnim na temelju relevantnih okolnosti. Zahtjev za sredstvom osiguranja će biti određen pojedinačno za sve Članove.
- 4.3.21. CROPEX ne odgovara Članu za gubitke ili izgublenu dobit uslijed tečajnih razlika ako Član podnese novčani depozit u valuti koja je različita od valute u kojoj je zaključena Transakcija. Članovi potvrđuju da su uredno osigurali svoje pozicije podnošenjem Osiguranja u novcu CROPEX-u kako bi se izbjegao eventualni valutni rizik.
- 4.3.22. Član može ovlastiti CROPEX da prenese sredstva s Depozitnog računa i to na način da ako je Član Neto dužnik CROPEX može prenijeti sredstva s Depozitnog računa na Račun za namiru kako bi izvršio Namiru u odnosu na pojedini Dan namire, a ako je Član Neto vjerovnik CROPEX može izvršiti Namiru za pojedini Dan namire prijenosom odgovarajućeg iznosa novčanih sredstava sa Računa za namiru na Depozitni račun tog Člana. Sadržaj, postupak i način direktnog terećenja na i s Depozitnog računa za CROPEX-ova tržišta bit će definirani posebnim Ugovorom o izravnom terećenju Depozitnog računa, u bitnome u formi sadržanoj u Ugovoru o trgovanju br. 3.
- 4.3.23. Ako iznos Sredstava osiguranja nije prebačen na račun CROPEX-a unutar predviđenog roka, CROPEX ima pravo koristiti Sredstva osiguranja na temelju Zahtjeva za sredstvom osiguranja prema vlastitoj procjeni u okviru svojeg poslovanja kako bi zaštitio svoju vlastitu operativnu organizaciju.
- 4.3.24. Član može ispuniti svoju obvezu dostave potrebnih Sredstava osiguranja na način da podnese Bankarsku garanciju koju izdaje banka koju prihvaća CROPEX.
- 4.3.25. Prije podnošenja Bankarske garancije za potrebe realizacije Sredstava osiguranja iz prethodne točke, Član mora:
 - a. obavijestiti CROPEX o namjeri podnošenja Bankarske garancije na predviđenom obrascu;
 - b. provjeriti da li CROPEX prihvaća Bankarske garancije odnosno banke i predviđeni iznos prije konačnog sporazuma s bankom o Bankarskoj garanciji.
- 4.3.26. Bankarska garancija mora biti izdana u obliku koji je CROPEX predvidio.

- 4.3.27. Prihvaćanje ili odbijanje Bankarske garancije kao Sredstva osiguranja predstavlja diskrecijsko pravo CROPEX-a. CROPEX neće odmah izložiti obrazloženje svoje odluke o prihvaćanju ili odbijanju Bankarske garancije. Isto se primjenjuje na odabir banke i ograničenje (visinu) Bankarske garancije. Međutim, ako Član zatraži obrazloženje prihvaćanja ili odbijanja Bankarske garancije, CROPEX će obrazložiti svoju odluku.
- 4.3.28. Korisnik Bankarske garancije je CROPEX. Bankarska garancija mora sadržavati bezuvjetnu, bez prigovora i neopozivu garanciju garanta kojom se osigurava plaćanje iznosa predviđenog u Bankarskoj garanciji CROPEX-u na prvi poziv. Bankarska garancija također mora sadržavati klauzulu prema kojoj je moguće djelomično unovčenje Bankarske garancije.
- 4.3.29. Ako Bankarska garancija nije bila zamijenjena drugom Bankarskom garancijom ili novčanim sredstvima od strane odnosnog Člana u roku od deset (10) dana prije isteka njezinog roka, CROPEX će automatski smanjiti Granicu trgovanja odnosnog Člana.
- 4.3.30. CROPEX će unovčiti Bankarsku garanciju ako Član ne izvrši plaćanje svojih obveza do rokova opisanih u gornjem članku 3. i članku 4. CROPEX će obavijestiti Člana da će Bankarska garancija biti unovčena.

5. PDV

- 5.1.** PDV se primjenjuje na sve Članove registrirane u Hrvatskoj (rezidenti) i to:
- a. na sve iznose koji dospijevaju kao posljedica zaključenih Transakcija;
 - b. na izračun potrebnih Sredstava osiguranja.
- 5.2.** Za Članove koji su registrirani izvan Hrvatske (nerezidenti), plaćanje svih poreza, uključujući PDV, bit će obveza odgovarajućeg Člana u skladu s Primjenjivim propisima u zemlji registracije.
- 5.3.** CROPEX nije odgovoran za povrat PDV-a Članovima.

6. KRŠENJE OBVEZA

- 6.1.** Svako kršenje ovih Pravila za kliring i namiru (uključujući neplaćanje dospjelih iznosa koje Član duguje CROPEX-u) smatrat će se Kršenjem obveza ili Teškim kršenjem obveza (ovisno o slučaju) na način kako su definirani u članku 9. Pravila trgovanja - Opći uvjeti.
- 6.2.** Nakon nastupa Kršenja obveza, CROPEX ima pravo izdati pisanu obavijest Članu koji je prekršio svoju obvezu kojom traži ispravljanje Kršenja obveza u roku od petnaest (15) kalendarskih dana od izdavanja odgovarajuće pisane obavijesti.
- 6.3.** Neposredno nakon nastupa Teškog kršenja obveza na način kako je predviđeno člankom 9. Pravila trgovanja - Opći uvjeti (uključujući događaj neizvršenja obveza plaćanja Člana prema CROPEX-u na temelju Pravila trgovanja), CROPEX ima pravo na jedan ili na kombinaciju ili na sve pravne lijekove kako su navedeni dalje u tekstu:
- a. proglasiti da su na taj dan dospjela bilo koja ili sva potraživanja od ili protiv Člana koji je prekršio svoju obvezu iz Trgovanja na bilo kojem CROPEX-ovom tržištu; i/ili
 - b. uskratiti iznos Namire koja je dugovana Članu i izvršiti prijeboj tako uskraćenih iznosa i iznosa koji Član duguje CROPEX-u, neovisno o dospelosti oba iznosa; i/ili
 - c. izvršiti, realizirati i primijeniti svoja prava u pogledu Sredstava osiguranja koje je predao Član:
 - (i) aktivacijom Bankarske garancije koju je Član predao CROPEX-u, i/ili
 - (ii) naplatom iz iznosa na Depozitnom računu kojeg je Član uplatio kao Sredstvo osiguranja CROPEX-ui/ili
 - d. dodatno uz prethodno navedene pravne lijekove te ne dovodeći ih u pitanje, CROPEX u svakom slučaju Teškog kršenja obveza (na način kako je definirano

člankom 9. Pravila trgovanja - Opći uvjeti) na raspolaganju ima i pravni lijek iz članka 9.5. Pravila trgovanja - Opći uvjeti.

Zagreb, 5.10.2026.

Siniša Piplica, Direktor